

Адміністративно-територіальна реформа як запорука розвитку суспільства

*Кислюцаєва М.В., студентка гр.Ю-24 юридичного факультету СумДУ
Науковий керівник – Семенов В.М., к.держ.упр., доц.кафедри права СумДУ*

Забезпечення стабільності суспільства, підвищення ефективності діяльності органів публічної влади є одним з важливих завдань на сучасному етапі розвитку української держави, зважаючи на це питання адміністративної реформи є актуальним і саме даному питанню присвячено це дослідження.

Над цими питаннями працювали: В. А'верьянов, І. Буров, В. Венгер, Н. Гончарук, Б. Калиновський, І. Кресіна, В. Куйбіда, В. Лісничій, А. Лісовий, О. Руденко та інші.

Метою даної статті є розгляд адміністративно – територіальної реформи як одного з елементів забезпечення стабільності суспільства, визначення основних проблем існуючого територіального устрою.

Стабільність будь-якого об'єкту є багатостороннім явищем, адже включає в себе достатньо широкий спектр необхідних вихідних понять. Тому варто погодитись із українським соціологом І. Буровим, що категорію “стабільність” правомірно застосовувати, коли йдеться про достатньо складні системи; такі, що зберігають свою ідентифікацію та функціонують в умовах нестабільності; вона завжди пов'язана з внутрішньою логікою розвитку системи, зі структурою та порядком взаємодії її складових, з параметрами й вектором їхнього спільного руху та контрольованих змін [1, с. 371].

Суспільство саме і є складною системою зі своїми особливостями розвитку та впливу. Тому доцільно звернути увагу на думку О. Руденко, що під суспільною стабільністю розуміє «впорядковану певним чином систему, яка перебуває у постійному динамічному розвитку, кожен з елементів якої є відносно самостійним і характеризується стійкістю, єдністю та цілісністю, але знаходиться в ієрархічній взаємодії з іншими елементами» [7, с. 103]. Якщо звернути особливу увагу на те, що стабільність не є статичним поняттям, а навпаки певним процесом, що перебуває в русі, тому правомірно буде зауважити, що якщо суспільство перебуває у постійному розвитку і взаємодії з усіма елементами стабільності, то і стабільність суспільства перебуває у русі і взаємодіє з інститутами публічної влади, що зумовлює потребу у зміні останніх на певному етапі його розвитку.

Враховуючи той факт, що до основних завдань публічної влади належить забезпечення реалізації і розвитку усіх прав і свобод кожної людини окремо, а також суспільства в цілому. Підтвердженням цієї тези є думка В. Куйбіди, про те, що основним завданням місцевих органів публічної влади є «...забезпечення прав та свобод людини і громадянина на місцевому рівні (як специфічна діяльність із наданням їм реального, невід'ємного і непорушного характеру) передбачає створення певних умов, за яких їх реалізація є безперешкодною і максимально ефективною; охорона запобігає найменшій можливості їх порушення, а захист від скоєного правопорушення сприяє відновленню порушених прав і притягненню винної особи до відповідальності» [5 с. 189]. А вже виходячи з цього завдання, можемо звести питання про роль органів публічної влади у забезпеченні стабільності суспільства.

На думку В. Венгера, «публічна влада проявляє себе як унікальна й універсальна організація суспільства, яка наділена різноманітними і динамічними характеристиками та виконує унікальні функції управління всіма важливими сферами суспільної діяльності» [2, с. 11]. Звідси, можемо зробити висновок, що саме публічна влада є однією з вихідних суспільної стабільності, адже саме завдяки публічній владі створюються специфічні умови для реалізації суспільних інтересів. Тому власне від рівня організації публічної влади, залежить рівень суспільної стабільності, а отже удосконалення організації органів публічної влади автоматично дасть можливість забезпечити правову стабільність суспільства.

Б. Калиновський, наголошує на тому, що необхідність удосконалення територіальної організації місцевої публічної влади обумовлюється актуальністю вирішення таких проблем як забезпечення формування дієздатних і самодостатніх територіальних громад, гарантування територіальності місцевого самоврядування, сприяння повсюдності місцевого самоврядування [3, с. 42].

І. Кресіна уточнює цю тезу а такій формі: «Високий ступінь централізації влади, позбавлення представницьких органів на місцях реальної можливості проводити на місцях політику в інтересах людини, надаючи громадянам доступні та якісні послуги; дублювання повноважень органів публічної влади різних рівнів, неможливість повного і чіткого розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади; ускладнення земельних відносин; неефективне використання ресурсів, низька інвестиційна привабливість тощо» [4, с. 52].

Про відсутність ефективного адміністративно – територіального поділу в нашій країні говорить і А. Лісовий зокрема він звертає увагу на значні диспропорції адміністративно – територіальних одиниць за площею та населенням, віддаленість органів влади від споживачів їх послуг, перебування одних адміністративно-територіальних одиниць у межах інших [6, с. 81]. Окрім проблеми неефективної діяльності органів публічної влади постають проблеми загальнодержавного характеру, що стають на перешкоді реалізації прав і свобод людей, а також вільному розвитку суспільства загалом. Тому згідно зі ситуацією, що склалася в практиці державного управління постають проблеми, на яких наголошує І. Кресіна: «Надмірної подрібненості адміністративно – територіальних одиниць на базовому рівні; відсутність чіткого розподілу повноважень між рівнями, органами та посадовими особами місцевого самоврядування та державної влади; криза кадрової політики, системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації посадових осіб, службовців, органів місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад» [4, с. 53].

Зважаючи на викладене можна стверджувати, що проведення адміністративно – територіальної реформи є важливим завданням. Реалізація цієї реформи дозволить вирішити низку проблем, до яких належать: нерівномірна кількість населення, різне матеріальне забезпечення, віддаленість органів влади від фактичної території, що входить до складу одиниці, дисбаланс повноважень центральних та місцевих органів, кадрова проблема. Тому при створенні проекту адміністративно – територіального устрою необхідно врахувати формування дієздатних органів публічної влади, що відповідно до територіального поширення нададуть можливість розвитку суспільства, через створення особливих умов для реалізації суспільних інтересів. І саме створення цих умов дасть можливість забезпечити повноцінну стабільність суспільства.

Література:

1. Буров І.В. Стабільність / І.В. Буров // Соціологія політики: енцикл. словник / авт. упоряд.: В.А. Полторака, О.В. Петрова, А.В. Толстоухов. – К.: Вид - во Європ. ун - ту, 2009. –442 с.
2. Венгер В.В. Функції публічної влади: соціально-економічна сутність і напрями реалізації / В.В. Венгер //Актуальні проблеми економіки – 2011 - №12(126). – 10-16.
3. Калиновський Б.В. Територіальна організація місцевої публічної влади в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / Б.В. Калиновський //Митна справа – 2011- №4(76). – с. 41-46
4. Кресіна І.О. Актуальні проблеми модернізації системи адміністративно – територіального устрою України / І.О. Кресіна // Публічне право – 2012-№4(8). – с. 52-57
5. Куйбіда В.С. Система місцевого самоврядування України / В. Куйбіда, В. Чушенко // Вісн. Укр. академії держ. упр. при Президентові України. – К.: Вид-во УАДУ, 1998. –N 2. – с. 188–190.
6. Лісовий А.В. Адміністративно – територіальне реформування регіонів України//Актуальні проблеми розвитку економіки регіону - №6. – с. 80-90
7. Руденко О.М. Дефініції суспільної стабільності в державному управлінні // Стратегічні пріоритети – 2009 -№3(12). – с. 101-108.

Міжнародно-правове забезпечення стабільності та безпеки суспільства : матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів та студ. юридичного фак-ту, м. Суми, 25 травня 2013 р. / Ред.кол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, М.І. Логвиненко, В.М. Семенов, А.В. Баранова. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 91-93.